

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Zeytin ağacı, Akdeniz uygarlığının sembolüdür. Yeryüzündeki 900 milyon ağaçtan %98'i Akdeniz çanağında yer almaktadır. TÜİK verilerine göre, zeytin ağacı varlığımız 2000'li yılların başında 100 milyon iken, günümüzde yaklaşık 190 milyona yükselmiştir. Önemli zeytinyağı üretici ülkeleri İspanya, İtalya, Yunanistan, Türkiye, Tunus ve Fas'tır.

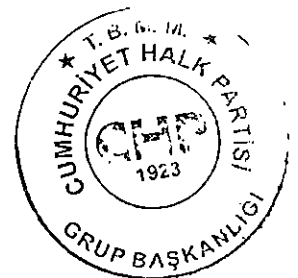
Zeytincilik, Cumhuriyet sonrası ülkemizde tarımının en önemli faaliyet alanlarından biri olmuştur. Atatürk'ün 1929 yılında zeytinciliğe gereken önemin verilmesine yönelik direktifleri ile ülkemizde zeytincilik seferberliği başlatılmış ve 1937 yılında Bornova Zeytincilik Araştırma Enstitüsü kurulmuştur.

Türkiye'de toplam zeytin üretimi 2021 yılında 1 milyon 738 bin 680 ton iken 2022'de yüzde 71 artış ile 2 milyon 976 bin 654 tona ulaşmıştır. Sofralık zeytin üretimi 2021'de 555 bin 853 ton iken 2022'de yüzde 32 artış ile 735 bin 678 bin ton, zeytinyağı üretimi 2021'de 235 bin 727 ton iken 2022'de yüzde 79 artış ile 421 bin 717 ton, yine 2023 yılında 420 milyon ton olarak gerçekleşti. Türkiye, sofralık zeytin üretiminde dünya lideri, zeytinyağı üretiminde İspanya'dan sonra dünya ikincisi konumuna yükselmiştir.

Çanakkale'de 2004 yılında 233 bin 261 olan sofralık zeytin ağacı sayısı, 2020 yılında 356 bine, yağlık zeytin ağacı varlığı da 3,8 milyondan 4,7 milyona çıkmıştır. Çanakkale'de 2004 yılında toplam 4 milyon 78 bin meyve veren zeytin ağacı varken, 2020 yılında sayı 5 milyon 50 bin seviyelerine çıkmıştır.

Dünya genelinde zeytinyağı fiyatları yükselme eğilimindeyken, ülkemizde fiyatların üretici aleyhine belirlenmesi, sektörde ciddi soru işaretleri yaratmaktadır. Örneğin, 2023 yılında İspanya'da zeytinyağı fiyatları ortalama 7,5-8 Euro/kg seviyelerindeyken, 2024'te bu rakam 9-10 Euro/kg bandına çıkmıştır. Yunanistan ve İtalya'da da benzer bir fiyat artışı görülmesine rağmen, Türkiye'de fiyatların düşüş eğiliminde olması düşündürücüdür. Türkiye'de zeytincilik ile faaliyeti yürüten yaklaşık 320 bin aile işletmesi bulunmaktadır.

TARİŞ, ülkemiz kooperatifçiliğinde köklü bir marka olarak 1913 yılında Ege Bölgesi'ndeki üreticilerin yabancı tüccarlar ve tefeciler karşısında korunması amacıyla örgütlenmiştir. Ancak, son dönemde izlediği alım politikaları üreticileri ciddi anlamda hayal kırıklığına uğratmıştır. Özellikle 2024 ürünü zeytinyağı alımlarında TARİŞ'in Kasım ve Aralık aylarını pas geçerek Ocak ayının ortasında alıma başlaması, üreticilerin mali açıdan zorlanmasına neden olmuştur. Önceki yıllarda TARİŞ'in genellikle Kasım ayında alımlara başladığı görülmektedir. 2023 yılında Kasım ayında alımlara başlayan TARİŞ, ortalama 190 TL/kg fiyat açıklarken, 2024'te alımlara geç başlamış ve fiyatları %20-25 oranında düşürerek yaklaşık 150 TL/kg seviyelerine çekmiştir.

Üretici maliyetleri rekor seviyelere ulaşmışken, girdi maliyetleri son bir yılda %100'ün üzerinde artmışken fiyatların önceki yıla göre daha düşük açıklanması üreticileri zor durumda bırakmıştır. TARİŞ, fiyatları belirlerken hangi kriterleri esas almaktadır?

Ülkemiz dünyanın ikinci büyük zeytinyağı üreticisi olmasına rağmen iç piyasada üreticisinin lehine bir fiyat politikası oluşturamamaktadır. Piyasa yapıcı olması gereken TARİŞ, piyasayı regüle edemiyorsa, kamunun inisiyatif alarak üreticinin zor durumda kalmasını önlemesi gerekmektedir. Aksi halde Türkiye, uluslararası pazarda etkin bir oyuncu olmak yerine, ucuz yağ pazarı olmanın ötesine geçemeyecektir.

Bu nedenlerle, piyasa dinamiklerinin üreticiler lehine düzenlenmesi ve sektörde sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için zeytin ve zeytinyağı üretimi ile ticaretinde yaşanan sorunların ve TARİŞ'in alım politikalarının üreticiler üzerindeki etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98 ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

Veled. Gündoğdu
Kırklulu M.

Özgür CEYLAN
Çanakkale Milletvekili

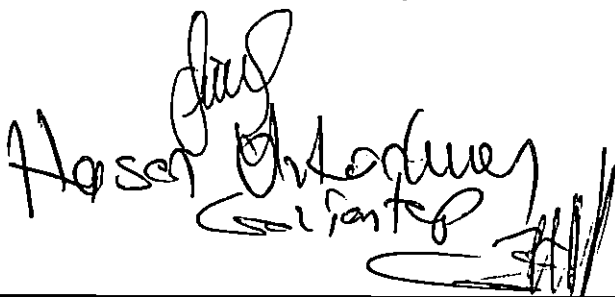

İsmail Rıfat T. Halboztaş
A. Tuncay Özlü
Emenite

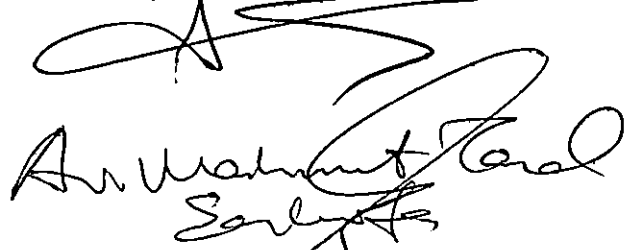
Ali Fazıl Karapınar
Kütahya M.

F. M.

SEMRA DİNÇER
ANKARA M.

Hasan Özlü
G. M.

Ayhan BARÇET
Adana M.

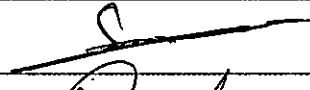
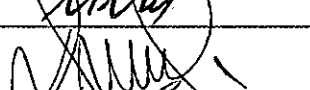
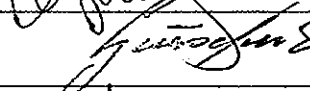
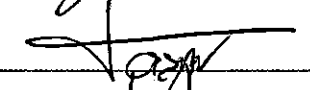
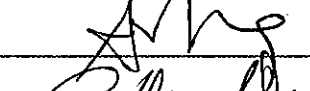
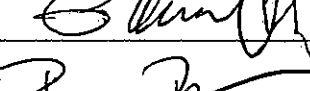
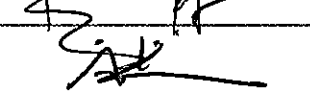
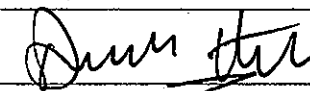
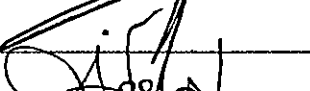
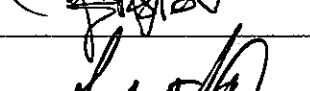
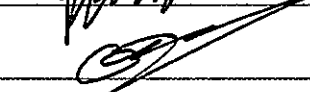
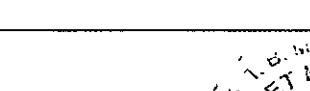

Anvarhanut Karal
Sarıyer M.

Seydi Teran
Ordu M.

Ahmet Şahin
B. M.

.... NOLU Araştırma önergesi imza listesidir.

	ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
1.	Serkan Sarı	Balıkesir	
2.	Suat İsaoglu	İST	
3.	Ali OETUN	K. marm.	
4.	Melih MERİÇ	G. ANTEP	
5.	Talat DİNÇER	Mersin	
6.	Gürsel EROL	Elaazığ	
7.	Gökçe TAŞCIAR	Ankara	
8.	AŞKIN GENÇ	KATİERİ	
9.	Gülcan KIZ	Mersin	
10.	Burhanettin BULUT	Adana	
11.	AYKUT KAYA	Antalya	
12.	Deniz Demir	Ankara	
13.	Gökhan Zeybek	İstanbul	
14.	Nurhan Yontar	Pekirdeğ	
15.	İbrahim Alslan	Güldeniz	
16.	Cavit Arslan	Antalya	
17.	Fatih Başerçeken	Mersin	
18.	Ömer Fethi Gürer	Ki pde	
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			

